

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. lapkričio 22 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teisės aktų derinimas – Tabako gaminių gamyba, pateikimas ir pardavimas – Direktyva 2014/40/ES – 1 straipsnio c punktas ir 17 straipsnis – Draudimas pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtą tabaką – Galiojimas“

Byloje C-151/17

dėl *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)* ((Aukštojo Teisingumo Teismo (Anglija ir Velsas) Karalienės suolo skyrius (administracinių bylų kolegija)) 2017 m. kovo 9 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2017 m. kovo 24 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Swedish Match AB

prieš

Secretary of State for Health

dalyvaujant

Newd Nicotine Alliance,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro pirmosios kolegijos pirmininko pareigas einanti R. Silva de Lapuerta, pirmininko pavaduotoja, teisėjai J.-C. Bonichot, E. Regan, C. G. Fernlund ir S. Rodin (pranešėjas),

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2018 m. sausio 25 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Swedish Match AB*, atstovaujamos baristerio P. Tridimas ir advokato M. Johansson,
- *New Nicotine Alliance*, atstovaujamos baristerio P. Diamond,
- Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos S. Brandon, padedamo QC I. Rogers,
- Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos Z. Fehér, G. Koós ir M. Tátraí,

* Proceso kalba: anglų.

- Suomijos vyriausybės, atstovaujamos H. Leppo,
- Norvegijos vyriausybės, atstovaujamos M. Reinertsen Norum, padedamos advokato K. Moen,
- Europos Parlamento, atstovaujamo A. Tamás ir I. McDowell,
- Europos Sąjungos Tarybos, atstovaujamos M. Simm ir E. Karlsson ir A. Norberg,
- Europos Komisijos, atstovaujamos L. Flynn ir J. Tomkin,

susipažinęs su 2018 m. balandžio 12 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/40/EB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių tabako ir susijusių gaminių gamybą, pateikimą ir pardavimą, suderinimo ir kuria panaikinama Direktyva 2001/37/EB (OL L 127, p. 1; klaidų ištaisymas OL L 295, 2016 10 29, p. 84), 1 straipsnio c punkto ir 17 straipsnio galiojimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Swedish Match AB* ir *Secretary of State for Health* (Sveikatos apsaugos ministras, Jungtinė Karalystė) ginčą dėl draudimo Jungtinėje Karalystėje gaminti ir tiekti oraliniam vartojimui skirtą tabaką teisėtumo.

Teisinis pagrindas

- 3 Direktyvos 2014/40 32 konstatuojamojoje dalyje numatyta:

„[1989 m. lapkričio 13 d.] Tarybos direktyva 89/622/EEB [dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių tabako gaminių ženklimą, suderinimo (OL L 359, 1989 12 8, p. 1)] buvo uždrausta parduoti tam tikrų rūšių oraliniam vartojimui skirtą tabaką valstybėse narėse. [2001 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos] direktyva 2001/37/EB [dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, taikomų tabako gaminių gamybai, pateikimui ir pardavimui, suderinimo (OL L 194, 2001 7 18, p. 26, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 6 t., p. 147)] tas draudimas buvo dar kartą patvirtintas. [Akto dėl Austrijos Respublikos, Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės stojimo sąlygų ir Sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų (OL C 241, 1994, p. 21 ir OL L 1, 1995, p. 1, toliau – Stojimo aktas)] 151 straipsniu Švedijos Karalystei leidžiama nukrypti nuo to draudimo. Oraliniam vartojimui skirto tabako pardavimo draudimas turėtų likti galioti siekiant išvengti to gaminio, kuris sukelia priklausomybę ir turi neigiamą poveikį žmonių sveikatai, patekimo į Sąjungą (išskyrus Švediją). Kitiems bedūmiams tabako gaminiams, kurie nėra gaminami masinio vartojimo rinkai, griežtos ženklavimo taisyklės ir tam tikros nuostatos dėl jų sudedamųjų dalių yra laikomos pakankama priemonė riboti jų plėtrą rinkoje neperžengiant tradicinio vartojimo ribų.“

- 4 Direktyvos 2014/40 1 straipsnyje numatyta:

„Šios direktyvos tikslas – suderinti valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus, reglamentuojančius:

<...>

c) draudimą pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtą tabaką;

<...>“

5 Šios direktyvos 2 straipsnyje nustatyta:

„Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

<...>

5) bedūmis tabako gaminys – tabako gaminys, kuris nėra vartojamas pridedant, įskaitant kramtomąjį tabaką, uostomąjį tabaką ir oraliniam vartojimui skirtą tabaką;

<...>

8) oraliniam vartojimui skirtas tabakas – visi vartoti per burną skirti tabako gaminiai, išskyrus skirtus įkvėpti ar kramtyti, kurie yra pagaminti tik iš tabako arba kuriuose yra tabako ir kurie pateikiami porcijomis dažniausiai supakuoti į paprastus arba akytus maišelius kaip milteliai arba kaip smulkios dalelės arba kaip bet kokie jų mišiniai;

9) rūkomojo tabako gaminiai – kiti nei bedūmiai tabako gaminiai;

<...>

14) naujoviškas tabako gaminys – tabako gaminys, kuris:

- a) nepriklauso jokiai iš šių kategorijų: cigaretės, cigaretėms sukti skirtas tabakas, pypkių tabakas, kaljanų tabakas, cigarai, cigarilės, kramtomasis tabakas, uostomasis tabakas ar oraliniam vartojimui skirtas tabakas, ir
- b) yra pateiktas rinkai po 2014 m. gegužės 19 d.;

<...>“

6 Direktyvos 2001/37 17 straipsnyje „Oraliniam vartojimui skirtas tabakas“ numatyta:

„Nedarant poveikio Austrijos, Suomijos ir Švedijos stojimo akto 151 straipsniui, valstybės narės draudžia pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtą tabaką.“

7 Direktyvos 2014/40 19 straipsnio „Pranešimas apie naujoviškus tabako gaminius“ 1 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės reikalauja, kad naujoviškų tabako gaminių gamintojai ir importuotojai pateiktų pranešimą valstybių narių kompetentingoms valdžios institucijoms apie bet kokį naujovišką tabako gaminį, kurį jos numato pateikti atitinkamai nacionalinei rinkai. <...>“

8 Šios direktyvos 24 straipsnio 3 dalyje numatyta:

„Valstybė narė taip pat gali uždrausti tam tikros kategorijos tabako ar susijusių gaminius, remdamasi su konkrečia tos valstybės narės padėtimi susijusiais motyvais ir su sąlyga, kad nuostatos yra grindžiamos būtinumu apsaugoti visuomenės sveikatą, atsižvelgiant į aukšto lygio žmonių sveikatos apsaugą, pasiektą įgyvendinant šią direktyvą. Apie tokias nacionalines nuostatas pranešama Komisijai kartu pateikiant jų nustatymo motyvus. Komisija per šešis mėnesius nuo šioje dalyje numatyto pranešimo gavimo datos patvirtina arba atmeta nacionalines priemones, patikrinusi, atsižvelgdama į aukšto lygio žmonių sveikatos apsaugą, pasiektą įgyvendinant šią direktyvą, ar priemonės yra pagrįstos,

ar jos būtinos ir proporcingos siekiamam tikslui, taip pat, ar jos nėra savavališkos diskriminacijos priemonė ar užslėptas valstybių narių tarpusavio prekybos apribojimas. Jeigu Komisija per šešių mėnesių laikotarpį nepriima jokie sprendimo, laikoma, kad nacionalinės priemonės buvo patvirtintos.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 9 *Swedish Match* yra Švedijoje įsteigta ribotos atsakomybės bendrovė, prekiaujanti daugiausiai bedūmiais tabako gaminiais, tarp jų vadinamuoju snusu.
- 10 2016 m. birželio 30 d. *Swedish Match* Jungtinės Karalystės teismuose užginčijo *Tobacco and Related Products Regulations 2016* (2016 m. Nuostatai dėl tabako ir susijusių gaminių) 17 straipsnį, kuriuo į Jungtinės Karalystės teisės aktus perkelti Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punktas ir 17 straipsnis ir kuriame nustatyta, kad „niekas negali gaminti ar tiekti oraliniam vartojimui skirto tabako“.
- 11 Savo skunde *Swedish Match*, atsižvelgdama į proporcingumo principą, kvestionuoja Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punkto ir 17 straipsnio galiojimą dėl šiuose nuostatose įtvirtinto skirtingo požiūrio į oraliniam vartojimui skirto tabako gaminius, kurių pateikimas rinkai uždraustas, ir kitus bedūmius tabako gaminius, naujoviškus tabako gaminius, cigaretes ir kitus rūkomojo tabako gaminius, taip pat elektronines cigaretes, kurių vartoti nedraudžiama. Be to, oraliniam vartojimui skirtų tabako gaminių draudimas negali būti pateisinamas su visuomenės sveikata susijusiais pagrindais, nes naujaisi mokslo duomenys, kurių dar nebuvo tuo metu, kaip buvo priimama 1992 m. gegužės 15 d. Tarybos direktyva 92/41/EEB, iš dalies keičianti Direktyvą 89/622 (OL L 158, p. 30), rodo, kad šie gaminiai, palyginti su kitais bedūmiais tabako gaminiais, neigiamo poveikio žmonių sveikatai požiūriu yra rizikos skalės apačioje. Be kita ko, nėra jokių duomenų, patvirtinančių teiginį, kad oraliniam vartojimui skirtas tabakas „skatina“ pradėti rūkyti tabaką. Draudimo taip pat negalima pateisinti remiantis snuso naujumu, nes naujoviški tabako gaminiai, kaip jie suprantamai pagal Direktyvos 2014/40 2 straipsnio 14 punktą, toje direktyvoje nedraudžiami, nepaisant mokslo duomenų apie juos stokos ir galimo jų kenksmingo poveikio žmonių sveikatai. Be to, oraliniam vartojimui skirtų tabako gaminių diskriminavimo taip pat negalima pateisinti tuo, kad jie skirti masinio vartojimo rinkai, nes kiti į šios direktyvos taikymo sritį patenkantys gaminiai, kaip antai kiti bedūmiais tabako gaminiai, elektroninės cigaretės ir naujoviški tabako gaminiai, taip pat skirti masinio vartojimo rinkai.
- 12 Be to, *Swedish Match* tvirtina, kad draudimas pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirto tabako gaminius prieštarauja proporcingo principui, nes nei iš Direktyvos 2014/40 konstatuojamųjų dalių, nei iš 2012 m. gruodžio 19 d. Komisijos parengto poveikio vertinimo, pridėto prie pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių tabako ir susijusių gaminių gamybą, pateikimą ir pardavimą, suderinimo [SWD(2012) 452 *final*, p. 49 ir paskesni] (toliau – poveikio vertinimas), ar kokio nors kito dokumento negalima daryti išvados, kad toks draudimas yra būtinas ir tinkamas, atsižvelgiant į kokį nors teisėtą tikslą. Šiuo atveju negalima remtis atsargumo principu, nes šis draudimas nesuderinamas su leidimu pateikti rinkai kitus tabako gaminius, kurie, kaip rodo naujaisi mokslo duomenys, yra toksiškesni.
- 13 Be to, visiškai oraliniam vartojimui skirtų tabako gaminių draudimas neatitinka subsidarumo principo, nes juo neatsižvelgiama į konkrečią kiekvienos valstybės narės padėtį. Toks požiūris nebūtinai, kaip tai patvirtina faktas, kad pagal pačią Direktyvą 2014/40 valstybėms narėms suteikiama tam tikra diskrecija priimti savo teisės aktus, reglamentuojančius kitus tabako gaminius.
- 14 Be to, nei Direktyva 2014/40, nei jos kontekstas nepaaiškina priežasčių, kodėl oraliniam vartojimui skirti tabako gaminiai diskriminuojami, palyginti su kitais bedūmiais tabako gaminiais, elektroninėmis cigaretėmis, naujoviškais tabako gaminiais ir cigaretėmis. Taigi Sąjungos teisės aktų leidėjas neįvykdė SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje numatytos pareigos motyvuoti.

- 15 Draudimas pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius taip pat yra nepagrįstas laisvo prekių judėjimo apribojimas, nes nesuderinamas su nediskriminavimo ir proporcingumo principais bei nustatytas nesilaikant pareigos motyvuoti.
- 16 Be to, *Swedish Match* ne tik nurodo faktą, kad Teisingumo Teismas dar neturėjo progos pareikšti savo pozicijos dėl Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punkto ir 17 straipsnio galiojimo, bet ir tvirtina, kad 2004 m. gruodžio 14 d. Sprendimas *Swedish Match* (C-210/03, EU:C:2004:802) netaikomas pagrindinei bylai, nes naujaisi mokslo duomenys apie tariamą oraliniam vartojimui skirtų tabako gaminių tariamo kenksmingumą prieštarauja šiame sprendime pateiktiems paaiškinimams, kad Direktyva 2014/40 nustatytos sistemos labai skyrėsi nuo įtvirtintų Direktyvoje 2001/37 ir kad galiausiai priėmus šį sprendimą tabako gaminių rinkoje įvyko reikšmingų pokyčių.
- 17 Atsikirsdamas sveikatos apsaugos ministras teigia, kad reikia kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą dėl Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punkto ir 17 straipsnio galiojimo, ir paaiškina, kad tik Teisingumo Teismas yra įgaliotas pripažinti negaliojančia direktyvą ar jos dalį.
- 18 Gavusi leidimą įstoti į pagrindinę bylą *New Nicotine Alliance*, registruota asociacija, kurios tikslas – skatinti visuomenės sveikatingumą mažinant tabako daromą žalą (toliau – NNA), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme nurodė, kad draudimas pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius prieštarauja proporcingumo principui ir pažeidžia Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 1, 7 ir 35 straipsnius. Iš tikrųjų toks draudimas yra netinkamas visuomenės sveikatos apsaugos tikslui pasiekti, nes juo iš vartotojų, kurie siekia vengti cigarečių ir kitų rūkomojo tabako gaminių, atimama galimybė pasirinkti mažiau toksišką gaminį, kaip tai rodo elektroninių cigarečių populiarumas ir mokslo duomenys apie tabako daromą žalą Švedijoje. O snusas, kaip ir kiti tabako gaminiai, kuriais mažinama tabako keliamo žala ir kurie jau prieinami Jungtinės Karalystės rinkoje, yra nuoseklios tabako daromos žalos mažinimo strategijos dalis.
- 19 Šiomis aplinkybėmis *High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Administrative Court)* (Aukštasis teisingumo teismas (Anglija ir Velsas), Karalienės suolo skyrius (administracinių bylų kolegija), Jungtinė Karalystė) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar Direktyvos [2014/40] 1 straipsnio c punktas ir 17 straipsnis negalioja dėl to, kad jais:

- I. pažeidžiamas Sąjungos teisės bendrasis diskriminacijos draudimo principas;
- II. pažeidžiamas Sąjungos teisės bendrasis proporcingumo principas;
- III. pažeidžiama ESS 5 straipsnio 3 dalis ir Sąjungos teisės subsidiarumo principas;
- IV. pažeidžiama SESV 296 straipsnio antra pastraipa;
- V. pažeidžiami SESV 34 ir 35 straipsniai; ir
- VI. pažeidžiami [Chartijos] 1, 7 ir 35 straipsniai?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 20 Savo prejudiciniu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punkto ir 17 straipsnio galiojimą, atsižvelgiant į vienodo požiūrio, proporcingumo ir subsidiarumo principus, SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje numatytą pareigą motyvuoti, SESV 34 ir 35 straipsnius bei Chartijos 1, 7 ir 35 straipsnius.

Dėl Direktyvos Nr. 2014/40 1 straipsnio c punkto ir 17 straipsnio galiojimo atsižvelgiant į vienodo požiūrio principą

- 21 Prašymą priimt prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar Direktyva 2014/40 pažeidžiamas vienodo požiūrio principas tiek, kiek ja draudžiama pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius, bet leidžiama prekiauti kitais bedūmiais tabako gaminiais, cigaretėmis, elektroninėmis cigaretėmis ir naujoviškais tabako gaminiais.
- 22 Pagal suformuotą jurisprudenciją, laikantis vienodo požiūrio principo, reikalaujama panašių situacijų nevertinti skirtingai, o skirtingų – vienodai, nebent toks požiūris būtų objektyviai pagrįstas (2017 m. kovo 7 d. Sprendimo *RPO*, C-390/15, EU:C:2017:174, 41 punktas).
- 23 Šiuo klausimu reikia priminti, kad vienodo požiūrio principo pažeidimo dėl Direktyvoje 2001/37 numatyto draudimo pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius klausimas jau buvo nagrinėtas 2004 m. gruodžio 14 d. Sprendime *Swedish Match* (C-210/03, EU:C:2004:802) ir 2004 m. gruodžio 14 d. Sprendime *Arnold André* (C-434/02, EU:C:2004:800).
- 24 Tuose sprendimuose Teisingumo Teismas konstatavo, kad dėl Direktyvos 2001/37 2 straipsnyje nurodytų oraliniam vartojimui skirtų tabako gaminių ypatingos padėties buvo galimas skirtingas požiūris į juos ir dėl to nebuvo galima veiksmingai remtis nediskriminavimo principo pažeidimu. Iš tikrųjų jis pripažino, kad šių gaminių, nors savo sudėtimi ir paskirtimi jie iš esmės nesiskiria nuo kramtyti skirtų tabako gaminių, padėtis nebuvo tokia pati kaip pastarųjų gaminių dėl to, kad oraliniam vartojimui skirti tabako gaminiai, kuriems buvo taikomas Direktyvos 89/622 8a straipsnyje numatytas draudimas, perimtas Direktyvos 2001/37 8 straipsnyje, buvo naujiena valstybių narių, kurioms ši priemonė skirta, rinkoje (2004 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802 71 punktas ir 2004 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 69 punktas).
- 25 Priėmus minėtus sprendimus, Sąjungos teisės aktų leidėjas nepriėmė jokios priemonės, kuri leistų Direktyvos 2014/40 17 straipsnyje nurodytų valstybių narių rinkoms pateikti oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius.
- 26 Vadinasi, jeigu šie gaminiai būtų pateikti šiai rinkai, jie vis dar būtų naujiena, palyginti su kitais bedūmiais tabako gaminiais, rūkomojo tabako gaminiais, įskaitant cigaretes, ir dėl to būtų patrauklūs jaunimui.
- 27 Be to, kaip savo išvados 73 punkte nurodė generalinis advokatas, iš poveikio vertinimo, kuris dėl šio aspekto neginčytas, matyti, kad, kitaip nei oraliniam vartojimui skirtų tabako gaminių atveju, kiti bedūmiais tabako gaminiai užima tik nišines rinkas, kurių plėtojimosi galimybės ribotos atsižvelgiant pirmiausia į brangų ir iš dalies rankinį jų gamybos būdą. Tačiau oraliniam vartojimui skirti tabako gaminiai turi dideles paplitimo galimybes, ir tai patvirtina šių gaminių gamintojai.
- 28 Taigi, tokios ypatingos aplinkybės leido skirtingai vertinti oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius, palyginti su kitais bedūmiais tabako gaminiais ir cigaretėmis, ir dėl to negalima veiksmingai remtis vienodo požiūrio principo pažeidimu.
- 29 Dėl tariamo vienodo požiūrio principo pažeidimo nepalankiau vertinant oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius, palyginti su elektroninėmis cigaretėmis, Teisingumo Teismas jau konstatavo, kad pastarosios pasižymi kitokiomis objektyviomis savybėmis negu tabako gaminiai apskritai, todėl jų padėtis nėra tokia pati kaip tabako gaminių (šiuo klausimu žr. 2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Pillbox* 38, C-477/14, EU:C:2016:324, 36 ir 42 punktas).

- 30 Tuo remiantis darytina išvada, kad vienodo požiūrio principas negali būti pažeistas dėl to kad ypatinga kategorija, kurią sudaro oraliniam vartojimui skirti tabako gaminiai, vertinami skirtingai, palyginti su šia kita kategorija, kurią sudaro elektroninės cigaretės.
- 31 Dėl tariamo vienodo požiūrio principo pažeidimo nepalankiau vertinant oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius, palyginti su naujoviškais tabako gaminiiais, reikia pažymėti, kad Direktyvos 2014/40 2 straipsnio 14 punkte „naujoviškas tabako gaminys“ apibrėžtas kaip tabako gaminys, kuris, pateiktas rinkai po 2014 m. gegužės 19 d., nepriklauso jokiai iš šių kategorijų: cigaretės, cigaretėms sukti skirtas tabakas, pypkių tabakas, kaljanų tabakas, cigarai, cigarilės, kramtomasis tabakas, uostomasis tabakas ar oraliniam vartojimui skirtas tabakas.
- 32 Taigi, kaip savo išvados 75 punkte pažymėjo generalinis advokatas, atsižvelgiant į pateikimo rinkai datą, naujoviškų tabako gaminių poveikis visuomenės sveikatai iš esmės negalėjo būti nei pastebimas, nei juo labiau išnagrinėtas tuo metu, kaip priimta Direktyva 2014/40, nes iki tol oraliniam vartojimui skirtas tabako poveikis moksliai nebuvo pakankamai nustatytas ir įrodytas. Nors Sąjungos teisės aktų leidėjas pirmuosius gaminius įtraukė į direktyvos taikymo sritį, tai padarė siekdamas, kad būtų iširtas jų poveikis sveikatai ir vartojimo įpročiams, kaip matyti iš direktyvos 19 straipsnio.
- 33 Taigi, kadangi dėl oraliniam vartojimui skirtų tabako gaminių buvo atlikti keli mokslo tyrimai, priimant Direktyvą 2014/40 jie negalėjo būti laikomi tokiais naujais gaminiiais, kaip naujoviški tabako gaminiai, nurodyti šios direktyvos 2 straipsnio 14 punkte.
- 34 Tokiomis aplinkybėmis Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punktas ir 17 straipsnis nepažeidžia vienodo požiūrio principo.

Dėl Direktyvos Nr. 2014/40 1 straipsnio c punkto ir 17 straipsnio galiojimo atsižvelgiant į proporcingumo principą

- 35 Visų pirma reikia priminti, kad, remiantis suformuota Teisingumo Teismo jurisprudencija, pagal proporcingumo principą reikalaujama, kad Sąjungos institucijų aktai būtų tinkami atitinkamais teisės aktais siekiamiems teisėtiems tikslams pasiekti ir neviršytų to, kas būtina jiems pasiekti (2018 m. vasario 7 d. Sprendimo *American Express*, C-304/16, EU:C:2018:66, 85 punktas).
- 36 Dėl teisminės minėtų sąlygų laikymosi kontrolės Teisingumo Teismas pripažino, kad Sąjungos teisės aktų leidėjui, kai jis naudojasi jam suteikta kompetencija, srityse, kuriose būtina priimti politinius, ekonominius ar socialinius sprendimus ir kuriose privaloma atlikti kompleksinius vertinimus, pripažinta didelė diskrecija. Todėl nereikia aiškintis, ar tokioje srityje priimta priemonė buvo vienintelė arba geriausia iš galimų, nes tik akivaizdžiai netinkamas tokios priemonės pobūdis kompetentingų institucijų siekiamo tikslo atžvilgiu gali turėti įtakos jos teisėtumui (2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Pillbox* 38, C-477/14, C-58/14, EU:C:2016:324, 49 punktas).
- 37 Kalbant apie labai sudėtingus faktinių mokslinio ir techninio pobūdžio aplinkybių vertinimus, kad būtų nustatytas draudimo pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius proporcingumas, reikia priminti, kad Sąjungos teismas negali savo šių aplinkybių vertinimu pakeisti teisės aktų leidėjo, kuriam Sutartyje nustatyta ši pareiga, vertinimo. Ši didelė Sąjungos teisės aktų leidėjo diskrecija, kurios atžvilgiu vykdoma teisminė kontrolė yra ribota, taikoma ne tik nuostatų, kurias reikia priimti, pobūdžio ir apimties atžvilgiu, bet tam tikra dalimi ir nustatant bazinius duomenis (šiuo klausimu žr. 2018 m. birželio 21 d. Sprendimo *Lenkija / Parlamentas ir Taryba*, C-5/16, EU:C:2018:483, 150 ir 151 punktus).
- 38 Be to, Sąjungos teisės aktų leidėjas turi laikytis apdairumo principo, pagal kurį reikalaujama, kad, kilus abejonių dėl pavojaus egzistavimo ir jo poveikio žmonių sveikatai, būtų imamasi apsaugos priemonių, nelaukiant, kol bus visiškai įrodytas pavojaus egzistavimas ar jo apimtis. Jeigu paaiškėja, kad dėl atliktų

tyrimų rezultatų neįtikinamumo neįmanoma neabejotinai nustatyti nurodomo pavojaus buvimo arba apimties, tačiau realaus pavojaus visuomenės sveikatai tikimybė išlieka tuo atveju, jeigu pavojus pasitvirtintų, atsargumo principas pateisina ribojamųjų priemonių ėmimąsi (2016 m. birželio 9 d. Sprendimo *Pesce ir kt.*, C-78/16 ir C-79/16, EU:C:2016:428, 47 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 39 Būtent atsižvelgiant į šiuos paaiškinimus reikia išnagrinėti, ar Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punktas ir 17 straipsnis galioja atsižvelgiant į proporcingumo principą
- 40 Nagrinėjamu atveju reikia priminti, kad, kaip matyti iš Direktyvos 2014/40 1 straipsnio, ja siekiama dvejopo tikslo – sudaryti palankesnes sąlygas sklandžiam tabako ir susijusių gaminių vidaus rinkos veikimui, kaip pagrindą laikant aukštą žmonių, ypač jaunimo, sveikatos apsaugos lygį (2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Lenkija / Parlamentas ir Taryba*, C-358/14, EU:C:2016:323, 80 punktą).
- 41 Dėl tikslo užtikrinti aukšto lygio žmogaus sveikatos apsaugą, ypač jaunimo, iš poveikio vertinimo (62 ir paskesni psl.) matyti, kad Komisija svarstė įvairias politinių sprendimų galimybes, atsižvelgdama į skirtingus tabako gaminius, įskaitant skirtus oraliniam vartojimui. Ji išsamiai išnagrinėjo galimybę panaikinti draudimą pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtus gaminius, atsižvelgdama į naujus šių gaminių kenksmingumo sveikatai tyrimus ir į duomenis apie tabako gaminių vartojimo įpročius šalyse, kuriose leidžiama prekiauti oraliniam vartojimui skirtais tabako gaminiiais.
- 42 Šiuo klausimu Komisija visų pirma pažymėjo, kad net jei, vadovaujantis mokslo tyrimais, bedūmiai tabako gaminiai yra ne tokie pavojingi sveikatai nei rūkomojo tabako gaminiai, vis dėlto visi bedūmiai tabako gaminiai turi kancerogeninių medžiagų, kad mokslškai neįrodyta, jog šių kancerogeninių medžiagų dozė oraliniam vartojimui skirtuose tabako gaminiuose gali sumažinti vėžio riziką, kad jie padidina mirties po miokardo infarkto riziką ir kad yra nuomonių, jog jų vartojimas susijęs su neštumo komplikacijomis.
- 43 Komisija taip pat nurodė, kad tyrimai, kuriuose teigiama, jog snusas gali padėti mesti rūkyti, daugiausia pagrįsti duomenimis, gautais atlikus empirinius tyrimus, dėl to jie negali būti laikomi lemiamais.
- 44 Be to, Komisija taip pat pažymėjo, kad sprendimo panaikinti draudimą pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius poveikis tabako gaminių vartojimo kontrolės politikai galėtų būti toks, kad iki tol tabako gaminių nevartoję asmenys, ypač jaunimas, būtų skatinami pradėti juos vartoti, todėl toks sprendimas keltų tam tikrą riziką, kiek tai susiję su visuomenės sveikata.
- 45 Taigi, atsižvelgusi į visus poveikio vertinime cituotus mokslo tyrimus Komisija nusprendė, kad atsargumo principas pateisina tai, kad toliau būtų taikomas draudimas pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius.
- 46 Ginčydamos Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punktą ir 17 straipsnio galiojimą atsižvelgiant proporcingumo principą *Swedish Match* ir NNA remiasi, kaip matyti iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, naujausiais mokslo tyrimais, kurie, kaip jos mano, įrodo, kad oraliniam vartojimui skirti tabako gaminiai, pavyzdžiui, tokios rūšies, kaip „snusas“, yra ne tokie kenksmingi, palyginti su kitais tabako gaminiiais, jie sukelia mažesnę priklausomybę ir palengvina metimą rūkyti. Konkrečiai tariant, *Swedish Match* ir NNA, remdamosi Švedijoje ir Norvegijoje padarytomis pastabomis, pažymi, kad vartojant snusą paprastai atsisakoma rūkomojo tabako gaminių, kad su jais kartu jis nevartojamas, be to, snusas neskatina pradėti rūkyti.
- 47 Šiame kontekste reikia konstatuoti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas, remdamasis mokslo tyrimais ir pasinaudodamas turima didele diskrecija šioje srityje, taip pat atsižvelgdamas į atsargumo principą, galėjo padaryti išvadą, paisydamas šio sprendimo 36 ir 38 punktuose cituotos jurisprudencijos, kad, neaišku, ar oraliniam vartojimui skirti tabako gaminiai yra veiksminga priemonė, padedanti mesti

rūkyti tuo atveju, jeigu būtų panaikintas draudimas pateikti šiuos gaminius rinkai, ir kad yra pavojus visuomenės sveikatai, kaip antai skatinamasis poveikis dėl, be kita ko, šių gaminių patrauklumo tarp jaunimo.

- 48 Iš tikrųjų dėl draudimo pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius priemonės tinkamumo siekiant tikslo užtikrinti aukšto lygio žmonių sveikatos apsaugą reikia priminti, kad šis tinkamumas negali būti vertinamas atsižvelgiant tik į vieną vartotojų kategoriją (šiuo klausimu žr. 2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Philip Morris Brands ir kt.*, C-547/14, EU:C:2016:325, 176 punktą).
- 49 Atsižvelgiant į tai, kad, jeigu būtų panaikintas draudimas pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius, neaiškus būtų teigiamas poveikis vartotojų, norinčių vartoti šiuos gaminius tam, kad mestų rūkyti, sveikatai ir kad, be kita ko, egzistuočių pavojus kitų vartotojų sveikatai, konkrečiai – jaunimui, dėl kurio, remiantis atsargumo principu, reikėtų priimti ribojamąsias priemones, Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punktas ir 17 straipsnis negali būti laikomi akivaizdžiai netinkamais siekiant užtikrinti aukštą visuomenės sveikatos lygį.
- 50 Priešingai, mažiau ribojančios priemonės, kaip antai Direktyvoje 2014/40 numatytos kitų tabako gaminių atveju, pavyzdžiui, nurodyti daugiau išpėjimų apie galimą žalą sveikatai ir uždrausti tam tikro kvapo ar skonio gaminius, taip pat neatrodo tinkamos siekiamam tikslui pasiekti.
- 51 Iš tikrųjų dėl didelio oraliniam vartojimui skirtu tabako gaminių rinkos augimo potencialo, kuri patvirtina ir patys šių gaminių gamintojai, taip pat dėl nerūkymo zonų nustatymo, šie gaminiai ypač gali iki tol tabako gaminių nevartojusius asmenis, visų pirma jaunimą, paskatinti pradėti juos vartoti.
- 52 Be to, oraliniam vartojimui skirti tabako gaminiai ypač pavojingi nepilnamečiams dėl to, kad jų vartojimas yra sunkiai pastebimas. Gaminį paprastai reikia įsidėti tarp lūpos ir dantenu ir jį laikyti (šiuo klausimu žr. 2004 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 19 punktą).
- 53 Taigi draudimas pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius akivaizdžiai neviršija to, kas būtina siekiant tikslo užtikrinti aukštą visuomenės sveikatos apsaugos lygį.
- 54 Be to, pagal suformuotą jurisprudenciją visuomenės sveikatos apsaugos tikslas yra daug svarbesnis nei ekonominio pobūdžio interesai (2012 m. balandžio 19 d. Sprendimo *Artagodan / Komisija*, C-221/10 P, EU:C:2012:216, 99 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija), todėl apsaugos tikslo svarba gali pateisinti neigiamas ir net ypač neigiamas ekonomines pasekmes (šiuo klausimu žr. 2012 m. spalio 23 d. Sprendimo *Nelson ir kt.*, C-581/10 ir C-629/10, EU:C:2012:657, 81 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). O nagrinėjamu atveju, net darant prielaidą, kad egzistuoja didelis oraliniam vartojimui skirtų tabako gaminių didėjimo potencialas, draudimo pateikti rinkai tokius gaminius ekonominės pasekmės bet kuriuo atveju nėra aiškios, nes tuo metu, kai buvo priimama Direktyva 2014/40, šių gaminių nebuvo Direktyvos 2014/40 17 straipsnyje nurodytų valstybių narių rinkoje.
- 55 Kalbant apie tikslą sudaryti palankesnes sąlygas sklandžiam tabako ir susijusių gaminių vidaus rinkos veikimui, reikia pažymėti, kad šiose nuostatose numatyta draudimo pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius priemonė taip pat yra tinkama sudaryti palankesnes sąlygas sklandžiam tabako ir susijusių gaminių vidaus rinkos veikimui.
- 56 Iš tikrųjų Teisingumo Teismas savo 2004 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Swedish Match* (C-210/03, EU:C:2004:802) 37 punkte nurodė, kad priimant Direktyvą 92/41 skyrėsi valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatos, kuriomis buvo siekiama sustabdyti sveikatai kenksmingų gaminių, kurie buvo naujoviški valstybių narių rinkoje ir laikomi ypač patraukliais jaunimui, vartojimo plitimą.

- 57 Kadangi tame pačiame sprendime Teisingumo Teismas taip pat atkreipė dėmesį, kad teisinės aplinkybės nepasikeitė priimant Direktyvą 2001/37, kuria taip pat drausta pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius (šiuo klausimu žr. 2004 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 40 punktą), reikia pažymėti, kad šios aplinkybės buvo tos pačios ir priimant Direktyvą 2014/40.
- 58 Iš tikrųjų oraliniam vartojimui skirti tabako gaminiai išlieka kenksmingi sveikatai, jie sukelia priklausomybę ir yra patrauklūs jaunimui. Be to, kaip konstatuota šio sprendimo 26 punkte, jeigu jie būtų pateikti rinkai, tai būtų vartotojams naujiena. Toks kontekstas visada gali paskatinti valstybes nares priimti įvairias įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas, kuriomis būtų nutraukiamas oraliniam vartojimui skirtų tabako gaminių vartojimo plitimas.
- 59 Be to, konkrečiai dėl *Swedish Match* teiginio, kad leidimas prekiauti kitais tabako ir susijusiais gaminiiais įrodo draudimo pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius neproporcingumą, reikia priminti, kad Sąjungos priemonė yra tinkama nurodytam tikslui įgyvendinti tik tuo atveju, jeigu ja iš tikrųjų nuosekliai ir sistemingai siekiama šio tikslo (šiuo klausimu žr. 2017 m. liepos 5 d. Sprendimo *Fries*, C-190/16, EU:C:2017:513, 48 punktas).
- 60 Šiuo klausimu iš šio sprendimo 34 punkto matyti, kad Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punktu ir 17 straipsniu nepažeidžiamas vienodo požiūrio principas dėl tos aplinkybės, kad skirtingai vertinami oraliniam vartojimui skirti tabako gaminiai, palyginti su kitais tabako ir susijusiais gaminiiais.
- 61 Vadinasi Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punktas ir 17 straipsnis nesukelia akivaizdžiai neproporcingų, palyginti su siekiamais tikslais, nepatogumų.
- 62 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad šiose nuostatose nėra neproporcingų ribojimų, atsižvelgiant į dvejopą Direktyvos 2014/40 tikslą sudaryti palankesnes sąlygas sklandžiam tabako ir susijusių gaminių vidaus rinkos veikimui ir užtikrinti aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį.
- 63 Taigi reikia konstatuoti, kad minėtomis nuostatomis nepažeidžiamas proporcingumo principas.

Dėl Direktyvos Nr. 2014/40 1 straipsnio c punkto ir 17 straipsnio galiojimo atsižvelgiant subsidiarumo principą

- 64 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad *Swedish Match* ginčija Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punkto ir 17 straipsnio galiojimą atsižvelgiant į subsidiarumo principą dėl tos aplinkybės, kad bendras ir absoliutus draudimas pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius panaikina bet kokią valstybių narių reglamentavimo diskreciją ir reikalauja vienodo reglamentavimo rezultato, nepaisant konkrečių aplinkybių kiekvienoje valstybėje narėje, išskyrus Švedijos Karalystę. Beje, kaip teigia *Swedish Match*, toks požiūris nebuvo būtinas, tai rodo ir kiekvienai valstybei narei šios direktyvos 24 straipsnio 3 dalyje suteikta galimybė uždrausti tam tikros kategorijos tabako ar susijusius gaminius remiantis su konkrečia tos valstybės narės padėtimi susijusiais motyvais.
- 65 Reikia priminti, kad subsidiarumo principas yra įtvirtintas ESS 5 straipsnio 3 dalyje, pagal kurią Sąjunga imasi veiksmų srityse, kurios nepriklauso jos išimtinėi kompetencijai, tik tuomet, kai norimų tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, o Sąjunga dėl siūlomo veiksmo masto arba poveikio juos pasiektų geriau. Be to, prie ES sutarties ir ESV sutarties pridėto Protokolo (Nr. 2) dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo 5 straipsnyje išdėstytos gairės, kaip nustatyti, ar įvykdytos minėtos sąlygos (2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Philip Morris Brands ir kt.*, C-547/14, EU:C:2016:325, 215 punktas).

- 66 Nagrinėjamu atveju, kalbant apie sritį, kaip antai vidaus rinkos veikimo pagerinimą, kurios nėra tarp sričių, kur Sąjunga turi išimtinę kompetenciją, reikia patikrinti, ar Direktyvos 2014/40 tikslas galėjo būti geriau pasiektas Sąjungos lygmeniu (2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Philip Morris Brands ir kt.*, C-547/14, EU:C:2016:325, 219 punktas).
- 67 Šiuo atžvilgiu, kaip nurodyta ir šio sprendimo 40 punkte, Direktyva 2014/40 siekiama dvejopo tikslo – sudaryti palankesnes sąlygas sklandžiam tabako ir susijusių gaminių vidaus rinkos veikimui, kartu užtikrinant aukštą žmonių, ypač jaunimo, sveikatos apsaugos lygį (2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Philip Morris Brands ir kt.*, C-547/14, EU:C:2016:325, 220 punktas).
- 68 Net darant prielaidą, kad antrasis tikslas galėtų būti geriau pasiektas valstybių narių lygmeniu, šio tikslo siekimas tokiu lygmeniu galėtų sustiprinti ar net lemti situacijas, kai vienos valstybės narės leistų oraliniam vartojimui skirtų tabako gaminių pateikimą rinkai, o kitos tai draustų, taip veikdamos visiškai priešingai pirmajam Direktyvos 2014/40 tikslui – pagerinti tabako ir susijusių gaminių vidaus rinkos veikimą (2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Philip Morris Brands ir kt.*, C-547/14, EU:C:2016:325, 221 punktas).
- 69 Darytina išvada, kad minėtoje direktyvoje numatytų dviejų tikslų tarpusavio priklausomybė reiškia, jog Sąjungos teisės aktų leidėjas galėjo teisėtai manyti, kad jo veiksmai turi apimti oraliniam vartojimui skirtų tabako gaminių pateikimo Sąjungos rinkai tvarkos nustatymą ir kad dėl šios tarpusavio priklausomybės šis dvejopas tikslas gali būti geriau pasiektas Sąjungos lygmeniu (2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Philip Morris Brands ir kt.*, C-547/14, EU:C:2016:325, 222 punktas).
- 70 Dėl teiginio, kad Direktyvos 2014/40 24 straipsnio 3 dalis rodo, jog šiuos direktyvos tikslus pakankamai galėtų pasiekti ir valstybės narės, reikia pažymėti, kad ši nuostata suteikia kiekvienai valstybei narei galimybę uždrausti tam tikros kategorijos tabako ar susijusius gaminius, remiantis su konkrečia tos valstybės narės padėtimi susijusiais motyvais ir su sąlyga, kad nuostatos yra grindžiamos būtinumu apsaugoti visuomenės sveikatą, bet Komisija turi kompetenciją patvirtinti arba atmesti šias nacionalines priemones, patikrinusi, atsižvelgdama į aukšto lygio žmonių sveikatos apsaugą, siekiamą įgyvendinant šią direktyvą, ar priemonės yra pagrįstos, ar jos būtinos ir proporcingos siekiamam tikslui, taip pat, ar jos nėra savavališkos diskriminacijos priemonė arba užslėptas valstybių narių tarpusavio prekybos apribojimas.
- 71 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Sutarties rengėjai norėjo Sąjungos teisės aktų leidėjui suteikti diskreciją atsižvelgiant į derintinos srities bendrą kontekstą ir ypatingas aplinkybes parinkti derinimo techniką, kuri būtų tinkamiausia norimam rezultatui pasiekti, ypač srityse, kurioms būdingi kompleksiniai techniniai ypatumai. Taigi naudodamasis šia diskrecija Sąjungos teisės aktų leidėjas gali imtis suderinimo veiksmų tik etapais ir reikalauti tik laipsniškai panaikinti valstybių narių nustatytas vienašales priemones (2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Philip Morris Brands ir kt.*, C-547/14, EU:C:2016:325, 63 punktas).
- 72 Atsižvelgiant į aplinkybes, SESV 114 straipsnio 1 dalyje nurodytos priemonės gali apimti reikalavimą visoms valstybėms narėms leisti prekiauti atitinkamu (-ais) gaminiu (-iais), nustatyti tokiai pareigai suteikti leidimą tam tikras sąlygas ar net laikinai arba visiškai uždrausti prekybą tam tikru (-ais) gaminiu (-iais) (2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Philip Morris Brands ir kt.*, C-547/14, EU:C:2016:325, 64 punktas).
- 73 Taigi tai, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas uždraudė pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius, bet leido prekiauti kitais tabako gaminiiais, reiškia, kad jis vykdo etapais su tabako gaminiiais susijusį derinimą.
- 74 Direktyvos 2014/40 24 straipsnio 3 dalis susijusi su aspektu, dėl kurio nebuvo imtasi šioje direktyvoje nustatytų derinimo priemonių (2016 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Philip Morris Brands ir kt.*, C-547/14, EU:C:2016:325, 90 punktas).

- 75 Vadinas, vien ši nuostata negali įrodyti, kad šios direktyvos tikslus gali pasiekti ir valstybės narės.
- 76 Tuo remiantis darytina išvada, kad Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punktas ir 17 straipsnis nepažeidžia subsidiarumo principo.

Dėl Direktyvos Nr. 2014/40 1 straipsnio c punkto ir 17 straipsnio galiojimo atsižvelgiant SESV 296 straipsnio antrą pastraipą

- 77 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad *Swedish Match* teigia, jog Direktyvoje 2014/40 konkrečiai ir nuosekliai nepaaiškintas atrankinis oraliniam vartojimui skirtų tabako gaminių draudimas, ir priduria, kad toks paaiškinimas aiškiai neišplaukia ir iš šios direktyvos konteksto.
- 78 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją SESV 296 straipsnyje reikalaujamas motyvavimas turi atitikti nagrinėjamo teisės akto pobūdį ir aiškiai bei nedviprasmiškai atskleisti aktą priėmusios institucijos argumentus taip, kad suinteresuotieji asmenys galėtų sužinoti priimtos priemonės pagrindimą, o kompetentingas teismas – vykdyti kontrolę. Nereikalaujama, kad motyvuojant būtų nurodytos visos svarbios teisinės ir faktinės aplinkybės, nes nustatant, ar akto motyvavimas atitinka SESV 296 straipsnio reikalavimus, reikia atsižvelgti ne tik į jo tekstą, bet ir į kontekstą, taip pat į visas šį klausimą reglamentuojančias teisės normas (2011 m. kovo 17 d. Sprendimo *AJD Tuna*, C-221/09, EU:C:2011:153, 58 punktas).
- 79 Be to, iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad pareigos motyvuoti apimtis priklauso nuo nagrinėjamo akto pobūdžio ir kad, kalbant apie visuotinio taikymo aktus, motyvuose gali būti nurodyta tik, pirma, bendra situacija, lėmusi jo priėmimą, ir, antra, bendri tikslai, kurių juo siekiama. Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas nurodė, be kita ko, kad būtų neproporcinga reikalauti konkrečiai motyvuoti pasirinktus atskirus techninius sprendimus, jei iš ginčijamo akto galima nustatyti institucijos siekiamo tikslo esmę (šiuo klausimu žr. 2011 m. kovo 17 d. Sprendimo *AJD Tuna*, C-221/09, EU:C:2011:153, 59 punktą).
- 80 Nagrinėjamu atveju Direktyvos 2014/40 32 konstatuojamojoje dalyje ir poveikio vertinime yra informacijos, aiškiai ir nedviprasmiškai atskleidžiančios Komisijos motyvus, lėmusius draudimą pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius.
- 81 Konkrečiai Direktyvos 2014/40 32 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad oraliniam vartojimui skirto tabako pardavimo draudimas turėtų likti galioti siekiant išvengti to gaminio, kuris sukelia priklausomybę ir turi neigiamą poveikį žmonių sveikatai, patekimo į Sąjungą (išskyrus Švediją), ir daroma nuoroda į Direktyvose 89/622 ir 2001/37 pateiktus motyvus, kurie aiškiai atskleidžia, kaip tai jau konstatavo Teisingumo Teismas (šiuo klausimu žr. 2004 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 65 punktą), šį draudimą lėmusias priežastis.
- 82 Šiomis aplinkybėmis, kadangi ši informacija leidžia suprasti draudimo pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirto tabako gaminius priemonės pagrindimą, o kompetentingam teismui – vykdyti kontrolę, Direktyva 2014/40 įvykdoma pareiga motyvuoti, numatyta SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje.

Dėl Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punkto ir 17 straipsnio galiojimo atsižvelgiant į SESV 34 ir 35 straipsnius

- 83 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad *Swedish Match* teigia, jog Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punktas ir 17 straipsnis prieštarauja SESV 34 ir 35 straipsniams, nes juose nepaisoma vienodo požiūrio ir proporcingumo principų ir nesilaikoma pareigos motyvuoti.

- 84 Nors šiuo atveju tiesa, kad draudimas pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius yra apribojimas, kaip jis suprantamas pagal SESV 34 ir 35 straipsnius, tokį apribojimą, kaip jau konstatuota, pateisina visuomenės sveikatos apsaugos priežastys, jis nepažeidžia vienodo požiūrio ir proporcingumo principų ir juo paisoma pareiga motyvuoti.
- 85 Vadinas, Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punktas ir 17 straipsnis nėra negaliojantys atsižvelgiant į SESV 34 ir 35 straipsnius.

Dėl Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punkto ir 17 straipsnio galiojimo atsižvelgiant į Chartijos 1, 7 ir 35 straipsnius

- 86 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad *Swedish Match* ir NNA teigia, jog Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punktas ir 17 straipsnis pažeidžia Chartijos 1, 7 ir 35 straipsnius, nes draudimas pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius atima iš asmenų, norinčių mesti rūkyti, galimybę vartoti jų sveikatai nekenkiančius gaminius.
- 87 Šiuo klausimu Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad bet koks Chartijoje pripažintų teisių ir laisvių įgyvendinimo apribojimas turi būti numatytas įstatymo ir nekeisti šių teisių ir laisvių esmės. Remiantis proporcingumo principu, apribojimai galimi tik tuo atveju, kai jie būtini ir tikrai atitinka Sąjungos pripažintus bendrus interesus arba reikalingi kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti.
- 88 Nagrinėjamu atveju, net jeigu, kaip teigia *Swedish Match* ir NNA, Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punktas ir 17 straipsnis riboja pagrindines teises, toks ribojimas numatytas įstatymo, juo paisoma šių teisių turinio ir jis atitinka proporcingumo principą.
- 89 Šiuo atveju dėl pagrindinių teisių turinio paisymo reikia konstatuoti, kad Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punkte ir 17 straipsnyje numatyta draudimo pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtus tabako gaminius priemone siekiama ne apriboti teisę į sveikatą, bet, priešingai, sukongretinti šią teisę, taigi – užtikrinti aukštą visų vartotojų sveikatos apsaugos lygį, visiškai neatimant iš norinčių nustoti vartoti asmenų teisės pasirinkti gaminius, kurie tam jiems būtų tinkamiausi.
- 90 Šios nuostatos, kaip konstatuota šio sprendimo 63 punkte, nepažeidžia ir proporcingumo principo.
- 91 Esant šioms sąlygoms, reikia konstatuoti, kad Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punktas ir 17 straipsnis nėra negaliojantys atsižvelgiant į Chartijos 1, 7 ir 35 straipsnius.
- 92 Iš viso to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad išnagrinėjus pateiktą klausimą nenustatyta nieko, kas galėtų paveikti Direktyvos 2014/40 1 straipsnio c punkto ir 17 straipsnio galiojimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 93 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

Išnagrinėjus pateiktą klausimą nenustatyta nieko, kas galėtų paveikti 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/40/ES dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių tabako ir susijusių gaminių gamybą, pateikimą ir pardavimą, suderinimo ir kuria panaikinama Direktyva 2001/37/EB, 1 straipsnio c punkto ir 17 straipsnio galiojimą.

Parašai.